



เก่ง ดี มีภาวะผู้นำ

# บทความวิชาการ ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในศตวรรษที่ 21 ของ “คุณหมอแมกไซไซ”

ดร.กุหลาบ ปุริสาร

อาจารย์กุสุมา ดำรงชัย

โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการความรู้

CAS-KM /Show & Share Development ครั้งที่ 3 ปีการศึกษา 2561

วันอาทิตย์ที่ 21 กรกฎาคม 2562

## บทนำ

บทความวิชาการ เรื่องนี้ ผู้เขียนในฐานะที่มีความถนัด  
ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ มุ่งจะนำเสนอบทความ เรื่อง  
“ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในศตวรรษที่ 21 ของคุณหมอแมกไซไซ”  
จากผลการวิจัยของ กุหลาบ ปุริสาร (2558:15-16)  
ภาวะผู้นำที่ทรงพลัง (Resonant Leadership) ของ  
ศาสตราจารย์.ดร.นพ.กระแส ชนะวงศ์ คุณหมอแมกไซไซ



ผลจากวิจัยเอกสารของผู้เขียน จำนวนไม่ต่ำกว่า 10 เล่ม เกี่ยวกับชีวิต และผลงานของ ศ.ดร.นพ.กระแส ชนะวงศ์ พบว่า ท่านเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำ ในหลากหลายรูปแบบ อาทิเช่น ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visonary Leadership) ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบารมี (Charismatic Leadership) ภาวะผู้นำใฝ่บริการ (Servant Leadership) ภาวะผู้นำแบบสอนงาน (Coaching Leadership) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) ภาวะผู้นำเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Relational Leadership) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) และรวมถึงภาวะผู้นำที่ทรงพลัง

ต่อมา กุหลาบ ปุริสาร (2560:23-24) ได้เสนอบทความเรื่อง **ภาวะผู้นำที่เป็นเลิศ : กรณีศึกษา คุณหมอแมกไซไซ ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ กระแส ชนะวงศ์** สรุปลว่า **ภาวะผู้นำแบบ ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ หรือ “Prof. Dr. KRASAE CHANAWONGSE Leadership Model”** ที่ได้นำเสนอสามารถสรุปเป็นดังนี้ **KRASAE CHANAWONGSE LEADERSHIP MODEL “รูปแบบภาวะผู้นำที่เป็นเลิศของคุณหมอแมกไซไซ”** ที่สมบูรณ์ที่สุดที่ได้จากการศึกษาเจาะลึกแบบกรณีศึกษา (A Case Study) เป็นภาวะผู้นำตามรูปแบบกระแส ชนะวงศ์ (Krasae Chanawongse’s Leadership Model) ซึ่งได้นำเสนอไว้แล้วใน **วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย** ตามลำดับอย่างต่อเนื่อง

“ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในศตวรรษที่ 21 ใน 12 ด้าน” ทั้งนี้เพื่อเผยแพร่ให้กับท่านผู้อ่านและผู้สนใจที่จะศึกษาบุชเนียบุคคลระดับสากลในด้าน “ภาวะผู้นำ” ทั้งในเชิงการปฏิบัติ เชิงประจักษ์ และเชิงพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรม ที่ก่อเกิดประโยชน์ต่อสังคมโลก ดังจะได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. คุณหมอบเป็นผู้มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องในด้าน คำจำกัดความของภาวะผู้นำ ซึ่งหมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารหรือผู้นำ แสดงพฤติกรรมโน้มน้าวชี้แนะ หรือจูงใจให้บุคคลอื่นปฏิบัติตาม เพื่อขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์กร (Goleman, 2000)

2. คุณหมอเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์เชิงจริยธรรม (Ethical Visionary leader) ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อคิดของ Howell and Avolio (1992) ที่ชี้ว่า ผู้นำลักษณะนี้จะเป็นผู้นำที่มี การประพฤติการปฏิบัติที่ดี จะทำงานโดยมุ่งผลประโยชน์ขององค์กร สังคมส่วนรวม และประเทศชาติเป็นสำคัญ ดังคำกล่าว หรือวาทะที่ทรงอิทธิพลต่อวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย และโรงเรียนในเครือของท่านที่ว่า “การศึกษาของชาวชนบทคืออนาคตของประเทศไทย” ท่านให้ข้อคิดเสมอว่า “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” “Long Life education” เป็นสิ่งดีงามที่ควรปฏิบัติ

3. หากจะพิจารณาในด้านคุณลักษณะของผู้นำ (The Trait Approach to Leadership) ในเชิงบุคลิกภาพของผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ

จะประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ (Stogdill, 1948) ดังนี้

3.1 มีความเฉลียวฉลาด กล้าตัดสินใจ มีศิลปะในการพูดติดต่อสื่อสาร หรือเป็นผู้มีวาทศิลป์

3.2 เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จหลากหลาย และมีผลงานเชิงประจักษ์ที่ประสบความสำเร็จจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง

3.3 เป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์ และเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ และมีความเพียรพยายามที่จะไขว่คว้าหาความสำเร็จอยู่เสมอ

คุณหมอยังเป็นผู้นำยุคศตวรรษที่ 21 ที่ทันสมัยเสมอ ท่านไม่เพียงแต่จะมี “จิตใจ” (Mind) ของความเป็นผู้นำเท่านั้น แต่ท่านจะมีสำนึกในลักษณะของ “จิตวิญญาณ” (Soul) ของความเป็นผู้นำ ดังจะเห็นได้จากท่านเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ (Visionary) มีความกระตือรือร้น (Passionate) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative) มีความยืดหยุ่น (Flexible) มีพลังแรงบันดาลใจ (Inspirational) มีนวัตกรรมทางการบริหารใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอ ๆ จะเห็นได้จาก จุดเน้นชื่อเรื่องของการจัดโครงการประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ CASNIC 1<sup>st</sup>-7<sup>th</sup> ปี 2555-2562



ท่านมีนวัตกรรมทางการบริหารใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอๆ จะเห็นได้จาก **จุดเน้น ชื่อ**  
**เรื่องของการ จัดโครงการประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ**  
**CASNIC 1<sup>st</sup> - 7<sup>th</sup> ปี 2556 - 2562**

**ครั้งที่ 1** “Integrating Knowledge Towards the ASEAN Community”

**ครั้งที่ 2** “Inter-Disciplinary Research and Innovation for Future Sustainable Development”

**ครั้งที่ 3** “Education Reform for Social Justice : The New Challenge”

**ครั้งที่ 4** “Education Reform : Socio-Political Commitment”

**ครั้งที่ 5** “The University of Everywhere : International Networking”

**ครั้งที่ 6** “Blockchain in Education : The New Challenge for Academy Reform” และ **ครั้งที่ 7** “Transformative Education for the Elderly ; The meaning of Continuing Education”

4. คุณหมอมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) และมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (Effectiveness Leadership) ด้วย ซึ่งผู้นำลักษณะนี้ จะเน้นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความจงรักภักดีต่อองค์กร เพื่อร่วมมือกันผลักดันให้องค์กรมีการพัฒนาไปสู่สภาพที่ควรจะเป็น จะเห็นได้จาก คุณหมอจะเป็นผู้สร้างสรรค์ สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้น สิ่งที่เจริญก้าวหน้าให้เกิด กับองค์กรอย่างไม่หยุดยั้ง มีการสนับสนุน ส่งเสริมและกระตุ้นให้สมาชิกในองค์กรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนางาน พัฒนาตนเองและแสวงหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาและสนับสนุนด้านผู้นำการเรียนรู้ของบุคลากร อยู่เสมอ

5. คุณหมอเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลในศตวรรษที่ 21 (The 21<sup>st</sup> century) มีความเฉลียวฉลาด (intelligence) การบรรลุมิติภาวะทางสังคม (social maturity) นั่นคือ ผู้นำต้องมีความมั่นคงทางอารมณ์ทนต่อภาวะคับข้องใจได้สูง มีความเชื่อมั่นในตนเองและให้เกียรติผู้อื่นเสมอ มีการจูงใจภายในและมีแรงขับเคลื่อนความสำเร็จ (inner motivation and achievement drive) และมีทัศนคติที่ดีด้านมนุษยสัมพันธ์ (human relations attitude) โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ผู้นำจะต้องนำในเชิงวิชาการ เชิงความคิด เชิง concept ที่มองทะลุในศาสตร์ต่างๆ เกิดความรอบรู้ในทุกด้านทั้งในรูปของ IT Digital มัลติมีเดียต่างๆ รวมถึง รอบรู้ในพหุวิทยาการ (Multi-disciplinary) และพหุวัฒนธรรม (Multi-culture) ซึ่งคุณหมอในวัย 85 ปี มีคุณลักษณะเช่นนี้อย่างเต็มภาคภูมิ

6. คุณหมอบเป็นผู้ที่มากความสามารถในการเรียนรู้ (Learner person) โดยท่านจะเน้นในเรื่อง “ความสามารถในการเรียนรู้” ของมนุษย์ นั่นคือ “ความสามารถในการเรียนรู้เป็นผลรวมแรงจูงใจ + ความมุ่งมั่น+ความถนัดในการเรียนรู้” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเพลโตที่กล่าวว่า “มนุษย์มีปัญหาตั้งแต่เกิด จึงหาความรู้ได้ไม่จำกัด” และความสามารถที่โดดเด่นของผู้นำในศตวรรษที่ 21 คือ ความสามารถในการเรียนรู้ ใครเรียนรู้ได้เร็วย่อมนได้เปรียบเสมอ”

คุณหมอได้แสดงตนเป็นตัวอย่างที่ดีเยี่ยมในเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long Life Learning)

7. คุณหมอเป็นผู้ที่ “เป็นนายของอารมณ์” คุณหมอ “เป็นผู้ที่มีความสามารถในการอดทนเป็นเลิศ” เป็นผู้ที่มีความสามารถในการควบคุมตัวเอง ความอดทนเป็นการครองอารมณ์ เป็นการกระทำที่ฉลาด และมีเหตุผล “หากต้องการทำในสิ่งที่มีคุณค่าในชีวิตควรอดทนต่อความยากลำบากต้องก้าวข้ามความกลัวและสิ่งเข้ายวนเบื้องหน้าด้วยการอาศัยคุณค่าหรือบรรทัดฐานของตัวเอง เพื่อมุ่งสู่นาคตที่สดใส”

8. คุณหมอเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรับฟังการแสดงความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นการเตรียมตัวหรือเตรียมเทคนิคการสื่อสาร คุณหมอเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรับฟังอย่างพินิจพิเคราะห์สูงยิ่ง ท่านมักจะปลุกฝังทักษะผู้นำทางการฟังในทุกโอกาสเสมอ

9. คุณลักษณะที่โดดเด่นของผู้นำของคุณหมอ คือ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ท่านได้มีวิธีสร้างเครือข่าย จะเห็นได้จากการทำ MOU ของวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย กับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ โดยเป็นผู้ใส่ใจในเรื่องสำคัญ ดังนี้

9.1 การรักษาชื่อเสียงของตนเองไม่ให้อ่างพริ้วตลอดชีวิต

9.2 เป็นผู้ให้ก่อนคุณหมอได้พูดเสมอถึงการเป็น “ผู้รู้จักให้ก่อน” และท่านก็ปฏิบัติเช่นนั้นกับทุกคน

9.3 ท่านใส่ใจในรายละเอียดเสมอ เช่น การรักษามารยาท การรักษาคำพูดและควรใส่ใจในความรู้สึกร่วมกัน

**10. คุณหมอบเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารอารมณ์ (Emotional Quotient) ท่านเป็นผู้สามารถควบคุมอารมณ์การระบายนอารมณ์ และการปรับอารมณ์ โดยอาศัยการมองโลกในแง่ดีของท่าน**

**11. ความสามารถในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่านเป็นผู้มีทักษะภาวะผู้นำแบบ Communicative Leadership**

**12. ความสามารถในการเผชิญอุปสรรคปัญหา** คุณหมอบเป็นผู้ที่มีพลังมากมายในตนเอง เป็นพลังมหัศจรรย์ที่ทำให้ท่านเข้มแข็ง สามารถฝ่าวิกฤตปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างสง่างาม และน่าภาคภูมิใจในความสำเร็จที่ตัวท่านเอง และประเทศชาติได้รับ



คุณหมอมองจะกล่าวเสมอ ว่า “คนธรรมดาสร้างปัญหา คนเก่งพลิกวิกฤต เป็นโอกาสอุปสรรคมักเกิดจากคน และขจัดได้ด้วยคน ความราบรื่นไม่ได้อยู่ ตลอดไป คนที่ประสบความสำเร็จ ส่วนใหญ่เป็นคนตั้งใจมั่น ไม่ยอมแพ้อันตราย โชคชะตา เราจึงควรเปิดใจให้กว้าง ต้อนรับอุปสรรคด้วยความกระตือรือร้น เสมอ”

## บทสรุป

“ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในศตวรรษที่ 21 ของคุณหมอแมกไซไซ” ผู้เขียนได้นำเสนอศึกษาศึกษาวิเคราะห์ วิพากษ์ และอภิปราย เชื่อมโยงให้ท่านผู้อ่านได้เห็นภาพ 12 ประการอย่างละเอียด รวมถึงตัวตนที่แท้จริงของท่านมา โดยลำดับ ทั้งได้อภิปรายเจาะลึกว่า มีความเหมือนหรือความแตกต่าง จากทฤษฎีสำคัญ ๆ อย่างไร หรือสอดรับในแง่ใด จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ในบทความนี้ คงจะเกิดประโยชน์ไม่มากนักน้อย สำหรับท่านที่สนใจ นักการศึกษา นักบริหาร นักศึกษา หรือนักวิจัย ในการนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้างและเป็นแนวทางพัฒนาตนเอง ถือเป็น “แบบอย่างที่ดี” ที่ทรงคุณค่าที่เราสมควรที่จะกล่าว “ขอกราบคารวะอย่างสูงสำหรับผู้เป็นบรมครูทางภาวะผู้นำที่แท้จริง ที่สร้างคุณงามความดี ผากไว้บนแผ่นดินไทย” และในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ และในนามของคณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย ขอมอบตัว และหัวใจเป็นลูกศิษย์ของคุณหมอแมกไซไซตลอดไป

## เอกสารอ้างอิง

- กระแส ชนะวงค์. (2554). **ความสำเร็จอยู่แค่เอื้อม**, พิมพ์ครั้งที่ 9 สำนักพิมพ์พีมีเดีย, กรุงเทพฯ.
- กุหลาบ ปุริสาร. (2556). **ภาวะผู้นำ**. เอกสารประกอบการสอน วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ขอนแก่น.
- กุหลาบ ปุริสาร. (2556). **ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบารมีของผู้บริหารระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย : กรณีศึกษา ศาสตราจารย์ ดร.นพ.กระแส ชนะวงค์ “คุณหมอแมกไซไซ”**. วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย.
- กุหลาบ ปุริสาร. (2558). **ภาวะผู้นำที่ทรงพลัง (Resonant Leadership)** วารสาร วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, ปีที่ 5(1), 15-16.
- กุหลาบ ปุริสาร (2560). **ภาวะผู้นำที่เป็นเลิศ : กรณีศึกษา คุณหมอแมกไซไซ ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์กระแส ชนะวงค์** วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, ปีที่7(1), 23-24.

Daniel Goleman (2000). **Leadership That Gets Results**. Harvard Business Review, March/April, 2000, pp 78-90.

Fireman, Jacklyn. (1995). **Winning Ideas from Maverick Manager**, Fortune (February 6, 1995) : 66-80.

Hickman, C.F. (1990). **Mind of a manager, soul of a leader**. New York: John Wiley.

Howell. J.M., & Avolio, B.J. (1992). **The ethics of charismatic leadership: Submission or liberation?** Academy of Management Executive, 6(2). 43-54.